

Decyzja : 47 COM 7B.19

Komitet Światowego Dziedzictwa,

1. Po przeanalizowaniu dokumentów WHC/25/47.COM/7B.Add.5,
2. Przywołując Decyzje 45 COM 7B.21 i 46 COM 7B.50, przyjęte na 45 sesji (Rijad, 2023) i 46 sesji (New Delhi, 2024),
3. Zauważa z zaniepokojeniem, że obecna sytuacja geopolityczna nadal wpływa na skuteczną ochronę i zarządzanie dobrem transgranicznym jako całością, w tym poprzez bariery graniczne, powiązaną infrastrukturę i operacje bezpieczeństwa w części obiektu w Polsce, które pogłębiają fragmentację ekologiczną zapoczątkowaną przez istniejącą barierę na Białorusi, a także poprzez brak współpracy transgranicznej i ciągłą migrację ludzi przez obszar Dobra;
4. Wyraża głębokie zaniepokojenie potencjalnym wpływem planowanej realizacji projektu „Tarcza Wschód” w polskiej części obiektu i jego otoczeniu oraz przypomina o potrzebie oceny potencjalnego wpływu na wyjątkową uniwersalną wartość (OUV) obiektu poprzez ocenę oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z Wytycznymi i podręcznikiem wykonywania ocen oddziaływania na środowisko w kontekście światowego dziedzictwa, oraz przedłożenia jej Centrum Światowego Dziedzictwa do przeglądu przez IUCN przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji;
5. Przypomina, że przywrócenie łączności ekologicznej na całym obszarze jest niezbędne do ochrony jego wyjątkowej uniwersalnej wartości oraz że wymagałoby to modyfikacji lub częściowego demontażu bariery granicznej, ponownie wyraża zaniepokojenie, że takie działania są mało prawdopodobne w perspektywie krótko- i średnioterminowej bez wznowienia współpracy transgranicznej, oraz wzywa Państwa-Strony do podjęcia wszelkich możliwych kroków w celu jak najszybszego przywrócenia łączności ekologicznej;
6. Ponadto przypomina, że utrata łączności ekologicznej zagraża integralności i różnorodności biologicznej obiektu oraz że w 2027 r. wymagana będzie nowa Misja Monitoringu Reaktywnego w celu oceny wdrożenia zaleceń misji z 2024 r. i ponownej oceny, czy obiekt nadal stoi w obliczu zagrożeń, które mogą mieć szkodliwy wpływ na jego nieodłączne cechy, zgodnie z paragrafem 180 wytycznych operacyjnych, oraz zauważa, że aby temu zapobiec, konieczne jest podjęcie zdecydowanych i pilnych działań;

7. Ponadto przyjmuje do wiadomości podjęcie środków łagodzących zainicjowanych przez Państwo-Stronę Polską w celu zaradzenia wpływowi infrastruktury granicznej, w tym działania w zakresie hydrologii, monitorowania rysy, kontroli gatunków inwazyjnych oraz aktualizacji Zintegrowanego Planu Zarządzania (IMP) w celu uwzględnienia wpływu bariery granicznej, a także wzywa Państwo-Stronę Polską do kontynuowania i pełnego wdrożenia wszystkich środków łagodzących, w tym ustanowienia kompleksowego długoterminowego programu badań i monitorowania wyjątkowej uniwersalnej wartości dobra w celu umożliwienia zarządzania adaptacyjnego zagrożeniami i wpływem bariery granicznej oraz związanej z nią infrastruktury.
8. Ponawia prośbę do Państw-Stron Polski i Białorusi o wznowienie, w możliwym zakresie, współpracy transgranicznej, przynajmniej na poziomie wymiany informacji technicznych, w celu ułatwienia opracowania i wdrożenia zalecanych środków łagodzących;
9. Odnotowuje z uznaniem trwającą rewizję projektu Planu Zarządzania dla części obszaru położonej w Polsce w celu uwzględnienia zaleceń Komitetu, w tym kwestii bezpieczeństwa granic i dostosowania planów urządzenia lasu (PUL) do ochrony wyjątkowej uniwersalnej wartości obszaru, oraz zwraca się do Państwa-Strony Polski o sfinalizowanie Planu Zarządzania po dokonaniu przeglądu projektu przez IUCN;
10. Ponadto z uznaniem odnotowuje prawny zakaz polowania na wilki w części obiektu znajdującej się na Białorusi oraz trwające prace naukowe mające na celu opracowanie planu zarządzania Parkiem Narodowym Puszcza Białowieska, a także zwraca się do Państwa-Strony Białorusi o przekazanie angielskiego tłumaczenia projektu planu do Centrum Światowego Dziedzictwa w celu dokonania przeglądu przez IUCN;
11. Przyjmuje do wiadomości, że nowa propozycja podziału na strefy w Polsce nie rozszerza strefy czynnej ochrony, że plany urządzenia lasu pozostają wstrzymane do czasu sfinalizowania planu zarządzania Obiektem oraz że plan zapobiegania i ograniczania pożarów lasów został zrewidowany i jest konsultowany, a także ponawia swoją prośbę do Państwa-Strony Polski o zapewnienie, że zarządzanie siedliskami w obiekcie jest zgodne z ustaleniami dotyczącymi zarządzania opisanymi w dokumentacji dotyczącej nominacji z 2014 r., w tym że niezakłócona dzika przyroda jest podstawową zasadą zarządzania, poprzez:

- a) Zapewnienie, że nowy podział na strefy jest w pełni zgodny z zasadami opisanymi w dokumentacji nominacyjnej z 2014 r. i nie zwiększa strefy czynnej ochrony lasu,
- b) Zapewnienie, że nowe plany urządzenia lasu uzasadniają wszystkie proponowane interwencje zgodnie z zaleceniami misji 2024,
- c) Dokonanie przeglądu proponowanego planu zapobiegania i zwalczania pożarów lasów przed jego włączeniem do Planu Zarządzania w celu wyjaśnienia wszelkich niespójności z zaleceniami misji z 2018 r. i ustaleniami z wniosku re-nominacyjnego z 2014 r. ;

12. przyjmuje również do wiadomości, że rozważane są dodatkowe środki w odniesieniu do drogi Narewckowskiej, wyraża również zaniepokojenie w związku ze zgłoszoną zgodą na budowę i rozbudowę drogi nr 687 w obrębie Obiektu w 2024 r., a ponadto zwraca się do Państwa-Strony Polskiej o przedstawienie dalszych szczegółów dotyczących budowy tej drogi, w tym oceny wszelkich potencjalnych negatywnych skutków dla OUV dobra;

13. Ponadto z uznaniem odnotowuje działania podejmowane przez oba państwa-strony w celu przywrócenia procesów hydrologicznych, zmniejszenia fragmentacji siedlisk i podjęcia monitoringu ekologicznego, a także ponawia prośbę do obu państw-stron o pełne wdrożenie pozostałych zaleceń misji z 2024 r., w szczególności o:

- a) Ponowne rozpoczęcie prac nad opracowaniem transgranicznego planu zarządzania i koordynację transgranicznych działań w zakresie zarządzania w celu sprostania różnorodnym wyzwaniom związanym z ochroną obiektu,
- b) Przeprowadzenie nowej naukowej oceny ekologicznej pojemności żubra i jelenia szlachetnego dla całego obiektu oraz wytycznych dla zarządzania szlakami przemieszczania się, migracji i powiększania zasięgu występowania w obrębie Obiektu i poza nim,
- c) Lepsze dostosowanie zarządzania dziką przyrodą na terenie Obiektu do niezakłóconych procesów ekologicznych, zgodnie z zaleceniami misji,
- d) Kontynuowanie i dalsze zwiększanie wysiłków na rzecz przywrócenia naturalnego układu hydrologicznego oraz uwzględnienie badań, monitorowania i adaptacji do zmian klimatu jako głównej zasady przewodniej we wszystkich planach zarządzania,
- e) Wdrożenie środków mających na celu dalsze ograniczenie fragmentacji siedlisk poprzez unikanie dalszej modernizacji dróg, znaczne zmniejszenie liczby dróg leśnych i długości grodzień upraw leśnych,

f) Opracowanie wizji, w jaki sposób obiekt może przyczynić się do zrównoważonego rozwoju otaczającego go regionu, w oparciu o jasną strategię zrównoważonej turystyki zgodną z ochroną wyjątkowej uniwersalnej wartości;

14. Wreszcie zwraca się do Państw-Stron o przedłożenie Centrum Światowego Dziedzictwa, do dnia 1 lutego 2026 r., zaktualizowanego wspólnego raportu na temat stanu ochrony obiektu i wdrożenia powyższych działań, do rozpatrzenia przez Komitet Światowego Dziedzictwa na jego 48. Sesji.